

La tesi doctoral d'Antoni Quetglas estudia l'impacte social dels moviments migratoris de la vall de Sóller entre 1830 i 1936

La tesi doctoral d'Antoni Quetglas Cifre, defensada a la Universitat de les Illes Balears, estudia l'evolució social i cultural de la Vall de Sóller, tot incidint en els efectes que els fenòmens migratoris varen tenir en aquesta evolució. L'estudi *Societat, cultura i política a l'època dels moviments migratoris cap a Amèrica i Europa. El cas de la Vall de Sóller (1830-1936)* l'ha dirigit el doctor Antoni Marimon Riutort, del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts.

La recerca assenyala que el fenomen migratori va ser un factor decisiu en l'evolució i la transformació d'aquest espai, ja que impulsà i accelerà el procés de modernització cultural i socioeconòmica. L'investigador apunta que l'aïllament de la vall de Sóller va possibilitar la seva especial evolució històrica. Cap als anys trenta del segle XIX s'inicià el fenomen migratori per causes com la voluntat de progrés econòmic i el desig d'aventura, mentre que al decenni de 1860, les motivacions de l'emigració es derivaren de conjuntura econòmica de crisi de la vall. Aquesta emigració es va estendre pel continent americà (principalment Puerto Rico, Cuba i Mèxic), França i les zones francòfones de Bèlgica, Suïssa i Alemanya. Més de 9.000 persones emigraren en un període d'uns 100 anys, de les quals més del 60 per cent ho feren a França.

Cap a final del segle XIX, comença el retorn de les primeres remeses d'emigrants, els quals invertiren tant en l'economia local (destaca la posada en funcionament de 12 fàbriques de teixits mecanitzades, una línia de ferrocarril a Palma, el transport regular amb vaixell de vapor des del Port de Sóller a la Península i França, la fundació d'un banc propi i la creació d'una companyia de gas i electricitat), com en la construcció d'eixamples i palaus i la introducció de noves modes de vestir, aliments, esports i mots en la parla.

L'emigració, per tant, fou l'element definidor del procés històric solleric, i no tant de Fornalutx, entre mitjan segle XIX i els primers decennis del XX. Aquest fenomen va marcar els ritmes de l'evolució social, cultural, política i econòmica de la vall, arrelant a la mentalitat col·lectiva i esdevenint estructural en el sistema sociodemogràfic i cultural. Aquesta mentalitat va estar marcada i, en molt casos condicionada, per l'emigració i els seus efectes.

Malgrat el desenvolupament comercial, industrial, cultural i social lligat a l'emigració, encara es varen mantenir diversos factors que demostren la persistència d'elements propis de la Mallorca rural –com el predomini de l'Església i el caràcter minoritari del moviment obrer i el republicanisme. D'altra banda, excepte el 1931, va persistir l'hegemonia del caciquisme local. A tall de conclusió, l'investigador afirma que la societat de Sóller en el període d'estudi va adquirir un alt grau de modernitat i prosperitat, però no va arribar a esdevenir, malgrat tots els avenços i influències externes, la societat idealitzada que varen descriure Santiago Rusiñol o Miquel dels Sants Oliver.

L'investigador Antoni Quetglas Cifre. Foto: UIB

Fitxa de la tesi doctoral

Títol:

Societat, cultura i política a l'època dels moviments migratoris cap a Amèrica i Europa. El cas de la Vall de Sóller (1830-1936)

Autor:

Antoni Quetglas Cifre

Programa de doctorat:

Història

Departament:

Ciències Històriques i Teoria de les Arts

Director:

Antoni Marimon Riutort